

Köszöntő

Tisztelt Professor Úr, Kedves András!

Mint szinte mindenből, életkorból is többféle van, számíthatjuk a világra jövetel dátumától, de van egy ennél sokkalta fontosabb mutató is, egyfajta belső óra, amely egyeseknél a valóságosnál sokkal előrébb áll, másoknál szinte örök ifjúságot mutat. Te, András egyértelműen az utóbbi kategóriába tartozol. Túl közhelyes lenne azzal érvelni, hogy mennyit letagadhatnál a korodból, de ha arra gondolunk, hogy hányaknak mutattál példát már eddigi életedben is emberségből, hányakat oktattál a nagybetűs tudományra, hányaknak szereztél örömet egy okos, értelem-nyitogató magyarázatoddal, egy találó élceddel, egy biztató mosolyoddal, vagy akármi mással, akkor elmondható, hogy gazdag életutat jársz. Nem jártam hozzád órákra, hiszen más egyetemet végeztem, mégis friss diplomás korom óta a tanítványodnak tartom magam. Híred megelőzött, már akkor egyetemünk nagy öregjének számítottál, amikor még az elsőéves gólyák is azon morfondíroztak, tegezzenek-e, vagy inkább magázzanak. Jól emlékszem első találkozásunkra, félállásban voltál akkor az egyetemen, s a másik feledhez látogattam el a „Fehér Házba”. Szivarfüst lengte be a szobádat, ahonnan a világra nyílt tág tér, s ezt az intellektuális kisugárzást érzem azóta is minden találkozásunkkor. Ez azonban messze nem minden, amit tőled kaptam, egyengetted az utam, sorsfordító dolgokat köszönhetek neked, tanácsokat adtál, útmutatást adtál. S mivel ezt sokakkal megtetted, az azonos platformon többekkel életre szóló barátságok köttetnek, s ezt is neked köszönhetem, köszönhetjük.

1967-től nyugdíjba vonulásodig végigjártad az oktatói pálya minden grádicsát, tanársegédttől az egyetemi tanárságig, s ha valakire, akkor Rád különösen igaz, hogy nem csupán megtartottad az óráidat, de neveltél is újabb és újabb hallgatói generációkat. Szerencsés vagy, mivel tudói kvalitásaid mellett jó tollú szerzőnek is bizonyultál, elég az 1980-ban Salgó Lászlóval együtt írt „A gyarmati rendszer története” és a 2015-ben megjelent „Bevezetés Délkelet-Ázsia történelmébe” című munkáidra utalni. Előbbi 40 év után is sokat forgatott alaplómű, utóbbi pedig megkerülhetetlen az adott térség történetének tanulmányozásához. Az oktatói-kutatói

tevékenység kötelező gyakorlatnak számít a Hozzád hasonló egyetemi emberek számára, a legtöbben ennél meg is állnak, ám Te mindig is közéleti ember voltál, jobbító szándékok intézményünk falain kívül is érvényesült. Mi történészként ismerünk elsősorban, de sokak számára Te a külpolitika elméletének és gyakorlatának ötvözője vagy, vonatkozó írásaid, megszólalásaid mellett elismert szakember és kétszeres nagykövet is vagy, összesen 8 országba voltál akkreditálva. Sok diplomata csupán a májával szolgálja a hazát, Te viszont intellektussal öregbített Magyarországot hírnevét. Vannak a „mi minden lehetett volna belőle” emberek, Téged viszont arról ismerünk, hogy mi minden voltál és vagy, a szerkesztő bizottsági, intézet vezetői, akadémiai, kormányzati, miniszteri, miniszterelnöki tanácsadói testületi tagságok és elnökségek mindegyike egy gazdag és eredményes életútról tanúskodnak. Nekem rendhagyó módon mégis az jut eszembe elsőnek, amivé végül nem lettél. Még Bangkokban voltál, amikor köztársasági elnöknek jelöltek, s mint kollégádat és barátodat engem is felkértek, hogy a jelölő grémium előtt mutassalak be. Még aznap délután felhívtál sok ezer kilométeres távolból, s megköszönted, hogy a kedvezőtlen politikai konstelláció ellenére „vásárra vittem a bőrömet”. Ez a próféciád azonban éppen a Te kvalitásaid miatt nem vált be, az egyre mélyülő árkok mindkét oldalán roppant tekintélynek számítottál, így általad senki nem égette meg magát. Abban viszont nem kételkedem azóta sem, hogy mindenki, még a regnáló hatalom számára is Te lettél volna messze a legjobb választás a legmagasabb közjogi méltóság tisztjére. A hazaszeretet, a hagyományok őrzésének szándéka, a progresszivitás, a szociális érzékenység, a jobbítani akarás, a kimagasló intellektus, a megértésre és megértetésre való képesség parasztembertől koronás főig, kevés emberben ötvöződik olyan szerencsésen, mint Tebenned. Mi persze elsősorban tanszékünk évtizedek óta aktív tagját és hosszú éveken át volt vezetőjét ünnepeljük most. Nyolcvanadik születésnapod alkalmával mindannyiunk nevében köszöntelek András, jó egészséget és további intellektuális kalandokat kívánva!

Búr Gábor, főszerkesztő